

چند خبر جالب توجه روزهای جمعه و شنبه رسانه‌های ایران را دنوردید و اما و اگرهای زیادی را درباره روابط ایران و آمریکا به دنبال داشت. خبر اول مربوط به سخنرانی ترامپ بود که در آن گفت ایرانی‌ها به دنبال مذاکره با من هستند، ولی این مذاکره اگر به ایام پس از انتخابات برسد، برای آنها سخت‌تر خواهد بود، خبر دوم را رویترز از افزایش ناگهانی صادرات نفت ایران منتشر کرد و گفت در ماه سپتامبر این رقم به ۱/۵ میلیون بشکه در روز رسیده است و خبر سوم هم مربوط به یک روزنامه کویتی بود که از مذاکرات محرمانه ایران با آمریکا در عمان خبر داده بود. (پیش از آنکه ادامه این گزارش را بخوانید، توصیه می‌کنم نگاهی به متن سه خبر یاد شده که در پایان همین مطلب آمده، بیندازید.)

انتشار توأم این سه خبر که البته هیچ کدام از آنها منشایی از ایران نداشت، باعث شده برخی گمان کنند تحولات متفاوتی از آنچه در ماه‌های اخیر روی داده است، در جریان باشد؛ تحولاتی که ممکن است از پس یک مذاکره محرمانه میان ایران و آمریکا به توافقی ناگهانی ختم شود و احتمالاً خیلی‌ها را شوکه کند. اجازه دهید آب‌پاکی را همین ابتدای کار روی دست شما یا همه کسانی که تصور می‌کنند چنان مقدمه‌ای می‌تواند به چنین نتیجه‌ای ختم شود، بریزم و با احتمال قابل‌اعتنایی بگویم که هرچند دنبانی سیاست دنیای عجیب و غریبی است و هیچ‌گاه ناممکن‌ها در آن جای ندارند، اما این بار ماجرا متفاوت است و شواهد و قرائن عقلی و منطقی نمی‌تواند تأییدکننده چنین اتفاقی باشد. برای بیان جزئیات ناچارم موضوعات را از هم تفکیک کرده و چند نکته را در خصوص آنها بیان کنم.

آخرین تلاش‌های ترامپ

اولین موضوع مربوط به شرایط درون آمریکا و انتخابات این کشور است. فرآیند انتخابات در ایالات متحده از چندی پیش با ارسال برگه‌های پستی آغاز شده و هرچه به سوم نوامبر نزدیک شویم، رقابت داغ‌تر و تحولات عمیق‌تر می‌شود. در این دور از انتخابات مانند دور قبل، رقابت میان جمهوری خواهان و دموکرات‌ها بسیار نزدیک است و هیچ‌یک از نامزدها که یکی رئیس‌جمهور مستقر و دیگری معاون رئیس‌جمهور سابق است (برتری محسوسی نسبت به یکدیگر ندارند، از سوی دیگر پیچیدگی الکتروکالج‌ها هم سبب شده رقابت بسیار سخت‌تر باشد و چندرای در یک ایالت بتواند به کلی سرنوشت انتخابات را دگرگون کند.

در این میان دونالد ترامپ که چندی پیش فاصله‌ای ۱۰ درصدی با رقیب خود جوبایدن داشت، تاونست با تداوم سخنرانی‌ها و برخی اقدامات داخلی بخشی از این فاصله را کاهش دهد و حالا دوباره نزدیک به همان فاصله‌ای شود که با کلبیتون در انتخابات

خبرسازی مشکوک رویترز و رسانه کویتی چه هدفی را دنبال می‌کند؟

تور جنگ روانی کاخ سفید

گذشته داشت، از این منظر مشخص است که در روزهای یاقی‌مانده تا انتخابات از هیچ ترند و اقدامی برای پر کردن این چند درصد دریغ نخواهد کرد و می‌کوشد از هر ابزاری برای پیروزی استفاده کند. در این میان یک نکته ظریف و مهم وجود دارد و آن این است که ظرفیت‌های داخلی برای مانور دونالد ترامپ به واسطه توسعه یافتن بیماری کرونا و البته مشکلات اقتصادی ناشی از آن، تقریباً تکمیل شده و امکانی برای اقدام بزرگ و به اصطلاح برگ برنده وجود ندارد، از این رو ترامپ و تیمش در حال تلاش برای رو کردن برگ‌هایی در سیاست خارجی و فضای بین‌المللی هستند.

اعلام خبر صلح و سازش اعراب با رژیم صهیونیستی یکی از این برگ‌هاست که در یک ماه باقی مانده هم پیش‌بینی می‌شود با اعلام خبر سازش چند کشور دیگر تکمیل شود و حتماً از دیدگاه ترامپ مذاکره یا توافق با ایران برگ دیگری است که اگر رو شود، می‌تواند تا حدودی به موفقیت او کمک کند. باتوجه به همین نکته انداز ایران و ونزولا به اینکه اگر امروز بیاید مذاکره کنید بهتر از چند ماه دیگر است، نشان دهنده فرصت محدود و نگرانی ترامپ از تداوم ایستادگی تهران و البته کاراکاس است.

روزنامه کویتی «الجریده» ادعا کرد ایران و دولت ترامپ در عمان در حال مذاکرات محرمانه هستند و در این مذاکرات، دولت آمریکا طرح پیشنهادی برای همکاری و پایان دادن به همه اختلافات دو کشور ارائه کرده است. روزنامه کویتی مذاکراتی گفته است در این مذاکرات از طرف ایران، دولت مشارکت ندارد. همچنین در چارچوب این مذاکرات، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا برای سفر به تهران، امضای توافقنامه میان دو کشور با رهبر عالی ایران و تضمین برداشتن تحریم‌ها اعلام آمادگی کرده است. با این حال سازمان اطلاعاتی آمریکا به ترامپ توصیه کرده که منتظر دولت اصولگرا در ایران باشد تا این دولت، تعهدات را اجرا کند. همچنین به ترامپ توصیه شده بر دولت روحانی تکیه نکنند.

رویترز و مساله ۱/۵ میلیون بشکه

درباره اینکه آمریکا قبل از هرگونه مذاکره‌ای باید خسارت ایران را پرداخت کند، موضوع مهمی است که حتماً ترامپ آن را قبول نخواهد کرد، چرا که پذیرش این شرط به معنای شکست کامل اوست. دیروز رئیس‌جمهور هم میزان تخمینی این خسارت را ۱۵۰ میلیارد دلار دانست.

سومین مساله مربوط به خبر رویترز است. اولاً رویترز یک رسانه تمام‌آمریکایی و در خدمت سیاست‌های کاخ سفید است، چنانکه بسیاری از تحلیلگران در داخل، آن را رسانه تحریم ایران می‌نامند و از این رو انتشار چنین خبری را نمی‌توان بدون هماهنگی با آمریکا دانست. این گزاره با دقت بالایی درباره Tanker Trackers هم صدق می‌کند. ثانیاً انتشار خبری که نتیجه آن اعتراف به شکست آمریکا و پیروزی ایران در برابر تحریم‌هاست، حتی اگر مبتنی بر واقعیت‌میدانی هم باشد (آن هم در این برهه که ترامپ نیاز به اخبار موفقیت دارد و نه شکست) با عقل و منطق آمریکایی جور در نمی‌آید، مگر اینکه ماجرای پشت‌پرده‌ای داشته باشد. سومین نکته در مورد خبر رویترز هم این است که نوعی دوگانگی در خبیر وجود دارد، چرا که در ابتدای متن از صادرات نفت خام

صحبت شده، ولی بعداً که توضیحات بیشتری داده می‌شود، عبارت crude and condensate که توضیح دهنده نفت خام و میعانات است آورده شده و این یعنی به فرض که خبر درست باشد، از صادرات نفت خام به تنهایی حرفی نزده و جمع آن با میعانات را مطرح کرده است. نکته چهارم هم این است که هنوز کسی در ایران این عدد را تأیید نکرده و البته در متن خبر رویترز هم به آن اشاره شده است. نکته پنجم هم البته مربوط به فضای درونی ایران است. کمبود ارز و محدودیت در دیگر حوزه‌ها باعث شده شرایط اقتصادی داخل با مشکلاتی که همه می‌بینند روبرو باشد و لذا اگر خبر رویترز صحت داشت، باید حداقلی از نشانه‌های آن در میدان واقعیت هم مشاهده شود.

با مدنظر قرار دادن این چند نکته باید گفت بعید نیست این خبر بیشتر از آنکه مبتنی بر واقعیت باشد، یک نوع سناریوسازی و در باغ سبزه نشان دادن به ایران برای ورود به مذاکره با ترامپ در واپسین روزهای قبل از انتخابات آمریکا باشد.

الجریده چیست؟

چهارمین مساله مربوط به خبر مذاکره محرمانه‌ای است که الجریده کویت منتشر کرده است؛ خبری که باید گفت به هیچ عنوان قابلیت اعتنا ندارد. حتماً می‌پرسید چرا؟ توضیح می‌دهد. اول اینکه اهالی رسانه و کارشناسان این حوزه می‌دانند الجریده به هیچ عنوان یک رسانه معتبر در سطح ملی یا منطقه‌ای نیست، به عبارتی حتی یک رسانه مشهور هم نیست و بیشتر از آنکه قابل اعتنا برای موضوعات سیاسی باشد، یک رسانه زرد و کم‌اثر به حساب می‌آید. این روزنامه پیش از این و در سال ۲۰۱۹ هم چنین خبری را منتشر کرده بود. دوم اینکه الجریده سابقاً چند خبر دروغین درباره ایران منتشر کرده است، برای مثال یک‌بار گفته بود «جنگنده‌های F۳۵ اسرائیل نظنتر از بمباران کرده‌اند» و بار دیگر هم خبر داده بود که ایران شروط ترامپ را پذیرفته و حسن روحانی هم قرار است با ترامپ دیدار کند. موضوع سوم این است که این خبر از زبان یک مقام ایرانی و غیردولتی منتشر کرده است؛ مساله‌ای که بیشتر جنبه طنز دارد، چرا که همه می‌دانند شرایط کنونی حتی دولتی‌ها هم علاقه‌ای به مذاکره با ترامپ ندارند، چه رسد به چهره‌های خارج دولت. آخرین موضوع که می‌تواند حکم جمع‌بندی بحث را هم داشته باشد این است که این دست خبرسازان‌ها و گمانه‌زن‌ها برای اولین بار نیست که در فضای سیاسی و بین‌المللی مطرح می‌شود و قریب به اتفاق آنها هم صرفاً تلاش‌هایی رسانه‌ای برای بازی با افکار عمومی در ایران است، از این رو نه امروز که حداقل تا پایان انتخابات ریاست جمهوری در آمریکایی توان و نباید به چنین اخباری تکیه کرد.

رویترز: صادرات نفت ایران به ۱/۵ میلیون بشکه رسید

به گزارش رویترز، سه ارزیابی بر اساس ردیابی نفتکش‌ها نشان داده که صادرات نفت ایران در ماه سپتامبر برخلاف تحریم‌های ایالات متحده به شدت افزایش یافته و یک حلقه نجات برای ایران و نجات آن فراهم شده است. صادرات این کشور از زمان خروج ایالات متحده از توافق هسته‌ای با ایران و اعمال مجدد تحریم‌ها در بخش‌های انرژی و بانکی این کشور در سال ۲۰۱۸ کاهش یافته بود، اما داده‌های TankerTrackers و دو شرکت ردیابی دیگر حاکی از افزایش صادرات است.

سمیر مدنی، از بنیانگذاران TankerTrackers گفت: «صادرات ایران در حال افزایش است. مادر ماه جاری میلادی شاهد صادرات نزدیک به ۱/۵ میلیون بشکه در روز در هر دو نوع نفت خام و میعانات هستیم. این میزانی از صادرات است که ما طی یک سال و نیم اخیر با آن مواجه نبوده‌ایم.»

ترامپ: گفت‌وگو با من بعد از انتخابات سخت‌تر است

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا روز جمعه با طرح یک ادعای جدید، از دشوار شدن شرایط توافق با ایران و ونزولا در صورت پیروزی خود در انتخابات ۲۰۲۰ آمریکا سخن گفت. به گزارش مهر، وی که در جمع شهروندان لاتین‌تبار در شهر «دورال» ایالت فلوریدا سخنرانی می‌کرد، گفت: «این را به شما بگویم خواه ایران باشد یا ونزولا، آنها می‌خواهند [با آمریکا] وارد گفت‌وگو شوند. همه می‌خواهند گفت‌وگو کنند.»

وی اضافه کرد: «من می‌خواهم تا بعد از انتخابات صبر کنم، چون گفته‌ام صبر کنید. یک سال پیش گفتم یک انتخاب پیش رو دارید؛ می‌توانید الان گفت‌وگو کنید یا بعد از انتخابات. اما بعد از انتخابات، توافق بسیار سخت‌تر خواهد بود.»

ادعای مذاکرات محرمانه ایران و آمریکا

روزنامه کویتی «الجریده» ادعا کرد ایران و دولت ترامپ در عمان در حال مذاکرات محرمانه هستند و در این مذاکرات، دولت آمریکا طرح پیشنهادی برای همکاری و پایان دادن به همه اختلافات دو کشور ارائه کرده است.

روزنامه کویتی مذاکراتی گفته است در این مذاکرات از طرف ایران، دولت مشارکت ندارد. همچنین در چارچوب این مذاکرات، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا برای سفر به تهران، امضای توافقنامه میان دو کشور با رهبر عالی ایران و تضمین برداشتن تحریم‌ها اعلام آمادگی کرده است. با این حال سازمان اطلاعاتی آمریکا به ترامپ توصیه کرده که منتظر دولت اصولگرا در ایران باشد تا این دولت، تعهدات را اجرا کند. همچنین به ترامپ توصیه شده بر دولت روحانی تکیه نکنند.

سفیر سابق ایران در لهستان در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

به شگردهای تبلیغاتی نامزدهای انتخابات آمریکا عادت داریم

تسلیم‌جویی ایران را از طریق قطعنامه شورای امنیت دنبال می‌کنند. در این قضیه ۱۳ عضو شورای امنیت با آمریکا همراهی نکرده و به آن رای ندادند و فقط جمهوری دومینیکن به آن رای داد، حتی آمریکا برخلاف روالی که از برجام خارج شده بود، ادعا کرد به عنوان عضو برجام می‌تواند مکانیسم ماشه را فعال کند و از این رو باز هم تلاش کرد تا به شکل غیرقانونی تحریم‌ها بکسره و یکجانبه علیه شرکت‌ها و کشورهایی را که می‌خواهند با ایران کار کنند، احیا کند.

هدف فضا سازی اخیر علیه ایران برای مذاکره

پنهان کردن روابط عادی با رژیم صهیونیستی است هدف آنها نیز یک کار تبلیغاتی برای فشار آوردن بیشتر و فضا سازی است تا بتوانند در حاشیه این قضایی که برای مهار ایران و بحث مذاکره ایجاد می‌شود، بحث عادی سازی روابط رژیم صهیونیستی و کشورهای عربی را پنهان کنند و برگه اصلی ترامپ و تیم او بحث عادی سازی روابط با رژیم صهیونیستی است که دنبال می‌شود.

تفرقه در موافقت با مخالفت با مذاکره هدف نانو طرح مذاکره با ترامپ است

طرح مذاکره علی‌رغم پاسخ منفی ایران با چه هدفی دوباره برجسته می‌شود؟ آنها وقتی اعلام می‌کنند آماده مذاکره هستند در حالی که شرایط اقتصادی ایران و معیشتی مردم سخت است، به دنبال ایجاد تفرقه و اختلاف و درگیری بین مردم و برخی صاحب‌نظران هستند تا به خیال خود عده‌ای به طرفداری از مذاکره مساله را دنبال می‌کنند و عده‌ای به مخالفت با مذاکره برخیزند، لذا باز هم این بتوانند تفرقه ایجاد کنند آن را یک برگ برنده سیاسی برای خود می‌دانند.

موضوع ایران همیشه یکی از شگردهای تبلیغاتی کاندیداهای ریاست جمهوری آمریکا است

باید به نوع شگردهای تبلیغاتی کاندیداهای ریاست جمهوری آمریکا عادت داشته باشیم، چرا که یکی از موضوعاتی که طی سال‌های اخیر همیشه تعیین کننده و مؤثر بوده، موضوع ایران و نوع برخورد با ایران است.

کارشناس مسائل بین‌المللی در رابطه با خبر مذاکره ایران و آمریکا:

خیال پردازی است، به دنبال سناریوسازی هستند

آنها روی جزئی ترین مسائل سیاسی داخلی ایران هم متمرکز شده‌اند را چطور تحلیل می‌کنید؟ اینکه با پایان دولت روحانی نفر بعدی اصولگرا خواهد بود را هر تحلیلگر ساده‌ای می‌تواند پیش‌بینی کند، به جهت اینکه اولاً فضای دولت فعلی رای‌آوری تیم روحانی را به کلی منقفی می‌کند و از طرف دیگر اصلاح‌طلبان به دلیل نداشتن نامزد مورد توافق خود و شاید نامزدهای شاخص و اقبالی که به لحاظ فضای سیاسی جامعه به آنها نیست، نمی‌توانند رای بیاورند.

لذا گزینه مورد نظر گزینه اصولگرایان است. اینکه آنها خواهند پیش‌بینی کنند دولت اصولگرا تشکیل خواهد شد کار سختی نیست. اما آنها چطور از الان خود را آماده مرحله بعدی می‌کنند بیش از اینکه واقعیت داشته باشد، تبلیغاتی است همان طور که وقتی فضای انتخاباتی آمریکا موفق نشد از جمهوری اسلامی ایران یک عنصر شکست‌خورده و تابع به سیاست آمریکا بسازد، در حال حاضر وارد مرحله بعد از پیروزی خود شده و آن را طراحی می‌کند.

آنها می‌خواهند به مخاطبان و رای دهندگان خود بگویند اگر چه از جمهوری اسلامی ایران یک همراه یا موافق مذاکره نساختم ولی بعد از پیروزی این کار را خواهیم کرد. لذا آنها سناریوی تبلیغاتی خود را برای جلب آرای بیش از اینکه واقعیت داشته باشد طراحی می‌کنند.

یک نکته بحث صادرات نفت ایران است که با دور زدن تحریم‌ها ایجاد شده. این رسانه‌ها مدعی وجود حلقه نجات برای جمهوری اسلامی شده‌اند، برای بحث صادرات نفت چه برنامه‌ای دارند؟

نسخه آمریکا برای فشار حداکثری این است که بتواند شاهراه‌های تنفس همکاری‌های اقتصادی و تجاری ما را ببندند؛ لذا نفت یکی از این شاهراه‌ها است. تبادلات تجاری و بحث پولی و بانکی، صادرات، راه‌های دریایی و فضایی که بیان کردم در مجموع در فشار حداکثری به عنوان راه‌هایی است که آمریکایی‌ها می‌توانند فشار خود را مضعاف کنند. در چنین فضای حتماً تمرکز خبرهای رویترز روی همکاری‌های ایران با چین و معافیت‌هایی که برخی کشورها به دلیل خواسته خود از آمریکا دریافت کردند، خواهد بود.

در نتیجه به نظر می‌رسد رویترز تلاش کرده است گرایب بدهد که جمهوری اسلامی ایران همچنان از راه‌های دور زدن فضای تحریم استفاده می‌کند و به دلیل اینکه تحریم‌های آمریکا در حال حاضر برای برخی از کشورها نه تنها منفعت ندارد بلکه ضرر دارد، اعلام کند برخی کشورها همانند چین، هند و کشورهای دیگر تلاش می‌کنند از این فرصت اقتصادی استفاده کنند.

حسن لاسجردی کارشناس مسائل بین‌الملل و عضو شورای سردبیری خبرآنلاین در گفت‌وگو با «فرهیختگان» به بررسی فضا سازی‌های چند لایه علیه کشورمان با محوریت فشار برای مذاکره پرداخت که در ادامه آمده است.

رسانه‌های غربی و عربی در سه محور با رویکرد ایران فعالیت می‌کنند؛ نکته اول این است که رویترز مدعی شده ترامپ آماده توافق با ایران است، از سوی دیگر مدعی شده‌اند صادرات نفت ایران به یک و نیم میلیون بشکه نفت رسیده و یک رسانه عربی نیز مدعی شده مقامات ایران و آمریکا در عمان در حال مذاکره محرمانه هستند. تحلیل شما از این ادعاها چیست؟

این خبرهایی را که بیان کردید می‌توان از چند جنبه مورد بررسی قرار داد. اولین نکته موضوع ایران و آمریکا است. به هر صورت همواره چالش ایران و آمریکا برای رسانه‌ها، نخبگان و جامعه جهانی اهمیت داشته و این به دلیل حساسیت‌ها و چالش‌های بین دو کشور و دو واحد سیاسی بوده است. همچنین خبرهای مهم و تأثیرگذار برای مخاطب جذاب است و برای رسانه‌ها و مطبوعات می‌تواند افزایش مخاطب را به همراه داشته باشد و از این جهت می‌توان به اقتصاد رسانه هم توجه کرد.

آنچه مهم‌تر از همه این موارد است اصل و واقعیت موضوع است که با توجه به اعلام‌نظر مقامات ارشد جمهوری اسلامی ایران، موضوع مذاکره چه از طرف مقام معظم رهبری، دولت، کارشناسان و نخبگان در شرایط فعلی به عنوان زبان محض مطرح شده است.

اخبار مذاکره ایران و آمریکا خیالی است و مصارف تبلیغاتی دارد

به نظر می‌رسد مجموعه روزنامه‌ها و مطبوعات می‌کنند تلاش کرده‌اند بحث‌های مربوط به ایران و آمریکا را مطرح کنند بیش از اینکه به واقعیت پی برده باشند، نوعی خیال‌پردازی و سناریوسازی دارند تا بتوانند از هیج، اموری بسازند و از پس آن بتوانند افکار و انگیزه‌های سیاسی خود یا افکار و انگیزه‌های کسانی را که حمایت می‌کنند، تبلیغ و اشاعه دهند. در حال حاضر به نظر می‌رسد این اخبار بیش از آنکه واقعیت داشته باشد خیالی است و مصارف تبلیغاتی دارد.

اصولگرایان دولت بعدی پس از پایان دولت روحانی طبیعی است

رسانه کویتی مدعی شده سازمان سیا به ترامپ توصیه کرده تا منتظر پایان ریاست جمهوری روحانی و روی کار آمدن یک دولت اصولگرا باشد، اینکه